

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

18. dubna 2013*

„Kasační opravný prostředek — Článek 225 odst. 1 ES, článek 235 ES a čl. 288 druhý pododstavec ES — Žaloba na určení mimosmluvní odpovědnosti Evropského společenství — Posouzení mimosmluvní povahy sporu — Pravomoci soudů Společenství“

Ve věci C-103/11 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 26. února 2011,

Evropská komise, zastoupená T. van Rijnem, jakož i E. Montaguti a J. Samnadda, jako zmocněnci, ve spolupráci s A. Berenboomem, advocaat, a M. Isgourem, advokátem,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Systran SA, se sídlem v Paříži (Francie),

Systran Luxembourg SA, se sídlem v Lucemburku (Lucembursko),

zastoupené J.-P. Spitzerem a E. De Boissiem, advokáty,

žalobkyně v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano (zpravodaj), předseda senátu, M. Ilešič, E. Levits, J.-J. Kasel a M. Berger, soudci,
generální advokát: P. Cruz Villalón,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 19. dubna 2012,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 15. listopadu 2012,

vydává tento

* Jednací jazyk: francouzština.

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se Evropská komise domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 16. prosince 2010, Systran a Systran Luxembourg v. Komise (T-19/07, Sb. rozh. s. II-6083, dále jen „napadený rozsudek“), kterým Tribunál uložil Evropské komisi, aby společnosti Systran SA (dále jen „Systran“) zaplatila paušální částku 12 001 000 eur jako náhradu škody způsobené porušením jejích autorských práv a zásahem do jejího know-how v návaznosti na vyhlášení veřejné zakázky Komise na údržbu a lingvistické posílení jejího systému automatického překladu.

Skutečnosti předcházející sporu

- 2 Původní verze systému automatického překladu Systran (SYStem TRANslation), „Systran Mainframe“, byla vytvořena v roce 1968 a uvedena na trh společností World Translation Center Inc. (dále jen „WTC“) a dalšími spřízněnými společnostmi (dále jen společně „skupina WTC“).
- 3 Nejprve Komise po uzavření smlouvy s WTC v roce 1975 začala používat uvedený systém pro své překladatelské oddělení, a to ve verzi „EC-Systran Mainframe“. Komise kromě toho v letech 1976 až 1987 uzavřela několik smluv se společnostmi skupiny WTC zaprvé za účelem vylepšení systému automatického překladu Systran a zadruhé za účelem vývoje nových dvojic jazyků, tedy celkem devíti dvojic jazyků.
- 4 Na základě řady smluv uzavřených počínaje zářím 1985 nabyla společnost Gachot SA (dále jen „Gachot“) společností skupiny WTC, které vlastnily technologii Systran a verzi Systran Mainframe systému automatického překladu Systran, a v návaznosti na uvedené nabytí se tato skupina stala skupinou Systran.
- 5 Dne 4. srpna 1987 uzavřely skupina Systran a Komise smlouvu o společné organizaci vývoje a vylepšení systému automatického překladu Systran pro stávající a budoucí úřední jazyky Evropského společenství, jakož i o jeho používání (dále jen „smlouva o spolupráci“). Podle článků 11 a 12 smlouvy o spolupráci bylo rozhodným právem pro tuto smlouvu belgické právo a jakýkoliv spor mezi stranami týkající se výkladu, plnění či neplnění uvedené smlouvy podléhal rozhodčímu řízení.
- 6 V letech 1988 a 1989 Komise kromě toho uzavřela čtyři dodatečné smlouvy se společností Gachot, která byla poté sama nazývaná „Systran“, za účelem získání „licence k užívání“ systému automatického překladu Systran pro dvojice jazyků němčina-angličtina, němčina-francouzština, angličtina-řečtina, španělština-angličtina a španělština-francouzština.
- 7 V prosinci 1991 Komise ukončila smlouvu o spolupráci, protože Systran nedodržela své smluvní povinnosti. V okamžiku ukončení smlouvy o spolupráci obsahovala verze EC-Systran Mainframe systému automatického překladu Systran šestnáct jazykových verzí.
- 8 Skupina Systran poté vytvořila a uvedla na trh novou verzi systému automatického překladu Systran fungující i v operačních systémech Unix a Windows, a sice „Systran Unix“, zatímco Komise vyvinula – částečně s pomocí externího smluvního partnera – verzi EC-Systran Mainframe uvedeného systému, která fungovala v operačním systému Mainframe, jenž je neslučitelný s operačními systémy Unix a Windows.
- 9 Aby mohla verze EC-Systran Mainframe systému automatického překladu Systran fungovat v prostředích Unix a Windows, byly dále mezi společností Systran Luxembourg SA (dále jen „Systran Luxembourg“) a Komisí uzavřeny čtyři smlouvy, na jejichž základě vznikl systém automatického překladu nazývaný „EC-Systran Unix“ (dále jen „smlouvy o migraci“).

- 10 Při podpisu první smlouvy o migraci v prosinci 1997 společnost Systran souhlasila s tím, že Komise bude užívat zaprvé ochrannou známku Systran systematicky pro jakýkoliv systém automatického překladu odvozený od původního systému automatického překladu Systran pouze za účelem zpřístupnění tohoto systému nebo jeho poskytnutí k dispozici a zadruhé výrobky společnosti Systran v prostředí Unix nebo Windows pro své interní potřeby.
- 11 Článek 13 první smlouvy o migraci stanovil, že „[K]omise bude neprodleně informována o každém výsledku či patentu získaném [společností Systran Luxembourg] na základě plnění této smlouvy; tento výsledek nebo patent náleží Evropským společenstvím, kter[á] s ním mohou volně nakládat[,] s výjimkou případů, kdy již existují práva průmyslového nebo duševního vlastnictví“, a že „[s]ystém automatického překladu Komise, včetně jeho složek, byť změněných v průběhu plnění smlouvy, zůstává majetkem Komise s výjimkou případů, kdy již existují práva průmyslového nebo duševního vlastnictví“.
- 12 Podle článků 15 a 16 první smlouvy o migraci bylo rozhodným právem pro smlouvu lucemburské právo a spory mezi stranami týkající se této smlouvy spadaly do pravomoci lucemburských soudů.
- 13 První dodatek ke čtvrté smlouvě o migraci kromě toho stanovil datum ukončení platnosti této smlouvy na 15. březen 2002 a mimo jiné uváděl, že společnost Systran Luxembourg je povinna k tomuto datu předložit aktualizovaný důkaz o veškerých právech duševního a průmyslového vlastnictví nárokových skupinou Systran a spojených se systémem automatického překladu Systran. Komise je toho názoru, že společnost Systran Luxembourg jí tyto informace nesdělila.
- 14 Dne 4. října 2003 Komise vyhlásila veřejnou zakázku na údržbu a lingvistické posílení systému automatického překladu Komise „EC-Systran Unix“. V rámci této veřejné zakázky byly dvě položky z deseti, které zakázka obsahovala, zadány společnosti Gosselies SA (dále jen „Gosselies“).
- 15 Vzhledem k tomu, že společnost Systran dopisem ze dne 31. října 2003 Komisi sdělila, že práce, které Komise hodlá provést, mohou porušovat její práva duševního vlastnictví, Komise odpověděla, že skupina Systran neposkytla důkaz o právech duševního vlastnictví, které Systran uplatňuje k počítačovému programu pro automatický překlad Systran, a že má tedy za to, že Systran není oprávněna podat námitky proti pracím prováděným společností, která veřejnou zakázku získala.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 16 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 25. ledna 2007 podaly společnosti Systran a Systran Luxembourg žalobu na náhradu škody, kterou údajně utrpěly z důvodu protiprávnosti, k nimž došlo v návaznosti na vyhlášení veřejné zakázky Komise na údržbu a lingvistické posílení jejího systému automatického překladu.
- 17 Uvedené společnosti se konkrétně domáhaly, aby Tribunál zaprvé nařídil, aby Komise okamžitě ukončila porušování práv a nedovolené šíření know-how, zadruhé nařídil zabavení určitých počítačových dat nebo jejich zničení Komisí a společností Gosselies, zatřetí uložil Komisi, aby společnosti Systran Luxembourg zaplatila částku alespoň 1 170 328 eur a společnosti Systran navíc částku alespoň 48 804 000 eur, začtvrté nařídil zveřejnění budoucího rozhodnutí v odborném tisku a na specializovaných internetových stránkách na náklady Komise a zapáté uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 18 Tribunál nejprve zkoumal důvody nepřipustnosti žaloby vznesené Komisí, a poté se zabýval meritem věci.

- 19 Pokud jde o první z těchto důvodů, jež se týká nepřijatelnosti návrhových žádání směřujících k tomu, aby bylo Komisi uloženo zaplatit náhradu škody, která údajně vznikla společností Systran a Systran Luxembourg z důvodu smluvního základu žaloby, Tribunál v bodech 57 až 64 napadeného rozsudku připomněl zásady týkající se soudní pravomoci ve smluvní a mimosmluvní oblasti.
- 20 Po tomto upřesnění Tribunál v rámci přezkumu žaloby na náhradu škody předložené společnostmi Systran a Systran Luxembourg v bodech 68 až 77 napadeného rozsudku konstatoval, že tyto společnosti předložily dostatek důkazů, které umožňují dospět k závěru, že skupina Systran se může dovolávat autorského práva k verzi Systran Unix systému automatického překladu Systran a že Komisi se nepodařilo zpochybnit pravomoc Tribunálu zpochybněním autorského práva uplatňovaného skupinou Systran k uvedené verzi.
- 21 Co se týče know-how, Tribunál v bodech 78 až 81 napadeného rozsudku uvedl, že obchodní tajemství zahrnuje technické informace týkající se know-how a že jejich předání nejen veřejnosti, ale i pouhé třetí osobě může závažně poškodit zájmy osoby, která tyto informace poskytla, a dále že technická informace, jež spadá pod obchodní tajemství podniku a byla Komisi sdělena za přesnými účely, nemůže být bez svolení dotyčného podniku zpřístupněna třetí osobě za jinými účely.
- 22 Tribunál tak v bodě 82 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že společnosti Systran a Systran Luxembourg právně dostačujícím způsobem pro založení jeho pravomoci na základě článku 235 ES tvrdily, že Komise porušila povinnosti mimosmluvní povahy týkající se autorského práva a know-how vztahujících se k verzi Systran Unix systému automatického překladu Systran.
- 23 Tribunál poté v bodech 84 až 102 napadeného rozsudku zkoumal, zda ze spisu vyplývá, že na základě řady smluv, které uzavřely skupiny WTC a Systran (dále jen „skupina WTC/Systran“) na jedné straně a Komise na straně druhé, má tento orgán smluvní svolení zpřístupnit třetí osobě, v projednávaném případě společnosti Gosselies, bez souhlasu společností Systran a Systran Luxembourg informace, které mohou podléhat ochraně autorského práva a know-how skupiny Systran.
- 24 S ohledem na všechny tyto úvahy Tribunál v bodě 104 napadeného rozsudku zamítl první důvod nepřijatelnosti vznesený Komisí.
- 25 Pokud jde o druhý důvod nepřijatelnosti, jenž se týká nejasnosti žaloby, Tribunál je v bodech 107 až 110 napadeného rozsudku zamítl jako neopodstatněný.
- 26 Tribunál v bodech 113 až 117 napadeného rozsudku zamítl rovněž třetí důvod nepřijatelnosti, vycházející z nedostatku jeho pravomoci rozhodovat v oblasti porušování práv v rámci žaloby na náhradu škody, a měl za to, že pojem „porušení autorského práva“ je v dané věci uváděn společně s pojmem „ochrana důvěrnosti know-how“ pouze za tím účelem, aby bylo jednání Komise kvalifikováno jako protiprávní v rámci žaloby na určení mimosmluvní odpovědnosti.
- 27 Konečně v bodech 118 až 124 napadeného rozsudku Tribunál zamítl námitky nepřijatelnosti vznesené proti jiným návrhovým žádáním, než jsou návrhová žádání směřující k náhradě škody, jež předložily společnosti Systran a Systran Luxembourg.
- 28 V rámci analýzy merita žaloby na náhradu škody Tribunál nejprve v bodech 137 až 147 napadeného rozsudku ověřil podstatnou podobnost verze Systran Unix a verze EC-Systran Unix systému automatického překladu Systran a rozhodl, že společnosti Systran a Systran Luxembourg se mohou dovolávat práv skupiny Systran k verzi Systran Unix tohoto systému, aby zabránily zpřístupnění odvozené verze EC-Systran Unix uvedeného systému třetí osobě bez jejich svolení. Z tohoto důvodu Tribunál v bodech 148 až 157 téhož rozsudku argumenty Komise směřující k popření práv společností Systran a Systran Luxembourg z důvodu, že uvedená verze EC-Systran Unix je pouze výsledkem migrace verze EC-Systran Mainframe systému automatického překladu do jiného prostředí IT, pro jejich obecnost a nedostatek technických důkazů zamítl.

- 29 Tribunál dále v bodě 158 napadeného rozsudku připomněl obsah jednání vytýkaného Komisi a poté v bodech 200 až 261 daného rozsudku provedl celkovou analýzu protiprávnosti tohoto jednání.
- 30 V rámci této analýzy Tribunál zaprvé v bodech 201 a 204 až 215 napadeného rozsudku určil, že společnosti Systran a Systran Luxembourg se mohou dovolávat práva podat námitky proti pracím, které Komise zadala třetí osobě a které se týkají některých aspektů verze EC-Systran Unix systému automatického překladu Systran, zejména na základě domněnky práva duševního vlastnictví obsažené v článku 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. L 157, s. 45), podle které k tomu, aby byl autor díla za takového považován, stačí, je-li jeho jméno uvedeno na díle. Tribunál v bodech 202 a 216 až 222 uvedeného rozsudku konstatoval, že Komise nebyla schopna prokázat, že je z důvodu práv převedených na základě smluv uzavřených se skupinou Systran od roku 1975 a z důvodu financování poskytnutého v tomto rámci oprávněna k užívání a zpřístupnění v návaznosti na zadání sporné veřejné zakázky.
- 31 Tribunál zadruhé v bodech 228 až 260 napadeného rozsudku analyzoval povahu prací zadaných Komisí třetí osobě, aby zjistil, zda tyto práce mohly vést ke změně nebo předání informací nebo prvků týkajících se verze Systran Unix systému automatického překladu Systran, které jsou obsaženy ve verzi EC-Systran Unix tohoto systému.
- 32 Tribunál tak v bodě 261 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že Komise se dopustila protiprávního jednání s ohledem na obecné zásady společné právním řádům členských států a použitelné v dané oblasti. Podle Tribunálu toto pochybení představuje dostatečně závažné porušení autorského práva a know-how skupiny Systran k verzi Systran Unix systému automatického překladu Systran a může zakládat mimosmluvní odpovědnost Společenství.
- 33 Po tomto konstatování tak Tribunál v bodech 262 až 325 napadeného rozsudku přezkoumal škody vzniklé společností Systran a Systran Luxembourg a příčinnou souvislost mezi těmito škodami a pochybením Komise.
- 34 Na základě tohoto přezkumu Tribunál v bodě 326 uvedeného rozsudku dospěl k závěru, že společnosti Systran je třeba přiznat paušální částku ve výši 12 001 000 eur za účelem náhrady škody vzniklé jednáním Komise.
- 35 Pokud jde o zbývající část žaloby, Tribunál v bodech 329 až 332 napadeného rozsudku zamítl jiná opatření než přiznání náhrady škody, kterých se domáhaly společnosti Systran a Systran Luxembourg.

Návrhová žádání účastnic řízení

- 36 Komise ve svém kasačním opravném prostředku navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadený rozsudek;
  - zamítl žalobu na náhradu škody;
  - uložil společností Systran a Systran Luxembourg náhradu nákladů řízení v obou stupních a
  - podpůrně zrušil napadený rozsudek a věc vrátil Tribunálu.
- 37 Společnosti Systran a Systran Luxembourg navrhují, aby Soudní dvůr:
- zamítl kasační opravný prostředek a
  - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

- 38 Ústní část řízení byla ukončena dne 15. listopadu 2012 po přednesení stanoviska generálního advokáta.
- 39 V dopise ze dne 14. prosince 2012 společnosti Systran a Systran Luxembourg navrhly, aby Soudní dvůr nařídil znovuotevření ústní části řízení.
- 40 Na podporu tohoto návrhu společnosti Systran a Systran Luxembourg tvrdily, že stanovisko generálního advokáta, přednesené dne 15. listopadu 2012, obsahuje nové argumenty, které účastnice řízení nikdy neprojednaly.
- 41 V tomto ohledu je třeba uvést, že Soudní dvůr může kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídít znovuotevření ústní části řízení v souladu s článkem 83 svého jednacího řádu, zejména pokud má za to, že věc není dostatečně objasněna nebo že musí být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán (viz rozsudek ze dne 22. listopadu 2012, Bank Handlowy a Adamiak, C-116/11, bod 28 a citovaná judikatura).
- 42 V projednávaném případě má nicméně Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta za to, že má k dispozici všechny nezbytné poznatky k tomu, aby odpověděl na položené otázky, a že tyto poznatky byly před ním projednány.
- 43 Návrh společností Systran a Systran Luxembourg na znovuotevření ústní části řízení musí být tudíž zamítnut.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 44 Komise na podporu svého kasačního opravného prostředku uplatňuje osm důvodů kasačního opravného prostředku.
- 45 První důvod kasačního opravného prostředku vychází z nesprávného právního posouzení, kterého se dopustil Tribunál, když měl za to, že dotčený spor není smluvní povahy. Druhý důvod kasačního opravného prostředku vychází z porušení práva na obhajobu a z nerespektování pravidel provádění důkazů. Ve třetím důvodu kasačního opravného prostředku Komise tvrdí, že Tribunál nesprávně použil pravidla týkající se autorského práva, pokud jde o důkaz o držení práv, jichž se společnost Systran dovolává. Ve čtvrtém a pátém důvodu kasačního opravného prostředku Komise prosazuje, že Tribunál se dopustil zjevně nesprávného posouzení protiprávnosti nebo nesprávnosti jejího chování a dostatečně závažné povahy jejího údajného pochybení. V šestém důvodu kasačního opravného prostředku Komise namítá, že Tribunál nesprávně vyložil výjimku podle článku 5 směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů (Úř. věst. L 122, s. 42) a nedostatečně odůvodnil napadený rozsudek, pokud jde o výjimku podle článku 6 uvedené směrnice. Sedmý důvod kasačního opravného prostředku vychází z nesprávného právního posouzení existence dostatečně přímé příčinné souvislosti mezi vytýkaným pochybením a tvrzenou škodou. Konečně osmý důvod kasačního opravného prostředku vychází z nesprávného právního posouzení při stanovení výše náhrady škody na 12 001 000 eur.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, jenž vychází z nesprávného právního posouzení mimosmluvní povahy sporu

Argumentace účastnic řízení

- 46 Komise zaprvé tvrdí, že Tribunál nesprávně použil rozsudek ze dne 20. května 2009, *Guigard v. Komise* (C-214/08 P), v němž Soudní dvůr v bodě 43 upřesnil, že prosté uplatnění právních pravidel, která nevyplývají z dotčené smlouvy, ale jsou pro strany závazná, nemůže mít za následek změnu smluvní povahy sporu, a tedy vyloučení tohoto sporu z pravomoci příslušného soudu. V opačném případě by se povaha sporu, a v důsledku toho příslušný soud mohly měnit podle právních norem, jichž se strany dovolávají, což by odporovalo pravidlům věcné příslušnosti jednotlivých soudů.
- 47 Z tohoto hlediska měl Tribunál s ohledem na různé relevantní skutečnosti ve spise přezkoumat, zda žaloba na náhradu škody předložená společnostmi Systran a Systran Luxembourg objektivně a celkově vychází z povinností smluvní či mimosmluvní povahy, které tak umožňují charakterizovat smluvní či mimosmluvní základ sporu. Povaha tvrzení totiž není rozhodujícím faktorem při určení pravomoci soudů Společenství v tomto ohledu. Z toho plyne, že spor týkající se autorského práva, jež vyplývá ze smlouvy, licence nebo převodu, je smluvní povahy, pokud vyřešení tohoto sporu nutně závisí na výkladu podmínek převodu nebo udělení tohoto práva, na nichž se dotčené strany dohodly.
- 48 Pokud by proto skutečnost, že se společnost Systran dovolává jednání, které podle jejího názoru smluvní klauzule neumožňují, měla stačit k přeměně jejího sporu s Komisí na spor spadající do mimosmluvní odpovědnosti, vedlo by to k neodůvodněnému rozšíření působnosti článku 235 ES na úkor článku 238 ES.
- 49 Komise zadruhé tvrdí, že Tribunál provedl nesprávné právní posouzení, pokud jde o výklad práv přiznaných řadou smluvních dokumentů a dopisů uplatněných v prvním stupni, kterými jsou mimo jiné smlouva ze dne 22. prosince 1975, kterou Komise uzavřela s WTC, smlouvy uzavřené v období let 1976 až 1987 se společnostmi skupiny WTC, mezi něž patří zejména dohoda ze dne 18. ledna 1985 o technické spolupráci se společností Gachot, smlouva o spolupráci, licenční smlouvy uzavřené se společností Gachot v letech 1988 a 1989, jakož i smlouvy o migraci.
- 50 Tribunál sice uznal zvláštní smluvní práva, především „užívací práva“, Komise k verzi EC-Systran Unix systému automatického překladu Systran, avšak vhodným způsobem neposoudil obsah a přesnou povahu těchto práv.
- 51 Tribunál se tak dopustil nesprávného výkladu, či dokonce zkreslení výše uvedených smluv, což ho vedlo k nesprávnému posouzení povahy sporu.
- 52 Konečně zatřetí se Komise dovolává porušení pravidel výkladu smluv, neboť Tribunál nemohl vyložit smlouvy o migraci – zejména článek 13 první z těchto smluv – tak, že jí z nich nevyplývají žádná práva. Komise v tomto kontextu tvrdí, že Tribunál rovněž pochybil, když rozhodl, že jelikož společnost Systran nebyla stranou smluv o migraci, nebylo možné se jich s ohledem na zásadu relativního účinku smluv vůči ní dovolávat.
- 53 Společnosti Systran a Systran Luxembourg mají za to, že Tribunál se při výkladu výše uvedeného rozsudku *Guigard v. Komise* nedopustil nesprávného právního posouzení. Tribunál se k určení své pravomoci neomezil na přezkum sporu ve světle právních pravidel uplatněných uvedenými společnostmi, ale podstatnou část úvah napadeného rozsudku věnoval analýze smluv předložených Komisí. Tribunál konkrétně v bodě 62 daného rozsudku připomněl, že při posuzování své pravomoci může zajisté přezkoumat obsah smlouvy, tak jak to činí v případě kteréhokoli dokumentu uplatňovaného účastníkem řízení na podporu jeho argumentace, za účelem zjištění, zda tento dokument může zpochybnit pravomoc, která je mu výslovně přiznána článkem 235 ES.

- 54 Tribunál v tomto ohledu v bodech 71 až 100 napadeného rozsudku konstatoval, že uplatňované smlouvy neobsahují žádné ustanovení o převodu práv ani ustanovení opravňující Komisi k tomu, aby zadala nebo sama provedla práce porušující autorské právo společnosti Systran a zpřístupnila informace, které by mohly být chráněny autorským právem.
- 55 Z toho plyne, že Tribunál se při výkladu uvedených smluv nedopustil žádného nesprávného právního posouzení, neboť tyto smlouvy nemají sebemenší význam pro určení soudní pravomoci v projednávaném případě, a že v bodech 101 až 104 napadeného rozsudku právem rozhodl, že dotčený spor nemá smluvní povahu.

Závěry Soudního dvora

- 56 Smlouva o ES stanoví rozdělení pravomocí mezi soudy Společenství a vnitrostátní soudy, co se týče žalob směřujících proti Společenství, v nichž se jedná o jeho odpovědnost za škodu (rozsudek ze dne 29. července 2010, *Hanssens-Ensch*, C-377/09, Sb. rozh. s. I-7751, bod 16).
- 57 Konkrétně podle článku 240 ES mají vnitrostátní soudy pravomoc rozhodovat spory, jichž je Společenství stranou, s výhradou sporů, pro které Smlouva svěřuje pravomoc Soudnímu dvoru nebo Tribunálu (viz rozsudek ze dne 9. října 2001, *Flemmer a další*, C-80/99 až C-82/99, Recueil, s. I-7211, bod 39, jakož i výše uvedený rozsudek *Guigard v. Komise*, bod 39).
- 58 Žádné ustanovení Smlouvy však Soudnímu dvoru nebo Tribunálu nesvěřuje pravomoc rozhodovat spory týkající se smluvní odpovědnosti Společenství, s výjimkou článku 238 ES. Tento článek však předpokládá existenci rozhodčí doložky obsažené ve smlouvě uzavřené Společenstvím nebo na jeho účet (viz výše uvedené rozsudky *Flemmer a další*, bod 42, a *Guigard v. Komise*, body 40 a 41), a zakládá tím pravomoc představující odchylku od obecného práva, která tak musí být vykládána restriktivně (viz rozsudky ze dne 18. prosince 1986, *Komise v. Zoubek*, 426/85, Recueil, s. 4057, bod 11, a ze dne 20. února 1997, *IDE v. Komise*, C-114/94, Recueil, s. I-803, bod 82).
- 59 Z toho plyne, že s ohledem na článek 240 ES je při neexistenci rozhodčí doložky pravomoc rozhodovat spory týkající se smluvní odpovědnosti Společenství svěřena vnitrostátním soudům (rozsudek *Hanssens-Ensch*, bod 19).
- 60 Co se naproti tomu týče mimosmluvní odpovědnosti Společenství, spadají takovéto spory do pravomoci soudů Společenství. Podle článku 235 ES, ve spojení s čl. 225 odst. 1 ES, mají totiž Soudní dvůr a Tribunál pravomoc rozhodovat spory o náhradu škody podle čl. 288 druhého pododstavce ES, který se právě týká zmíněné mimosmluvní odpovědnosti. Tato pravomoc soudů Společenství je výlučná (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. března 1992, *Vreugdenhil v. Komise*, C-282/90, Recueil, s. I-1937, bod 14; ze dne 26. listopadu 2002, *First a Franex*, C-275/00, Recueil, s. I-10943, bod 43 a citovaná judikatura, jakož i výše uvedený rozsudek *Hanssens-Ensch*, bod 17), přičemž tyto soudy musí ověřit existenci veškerých kumulativních podmínek, a to protiprávnosti jednání vytykaného orgánům, skutečné škody a příčinné souvislosti mezi tvrzeným jednáním a uplatňovanou škodou, jejichž splnění podléhá vznik mimosmluvní odpovědnosti Společenství (viz rozsudek ze dne 9. listopadu 2006, *Agraz a další v. Komise*, C-243/05 P, Sb. rozh. s. I-10833, bod 26 a citovaná judikatura).
- 61 Z výše uvedeného plyne, že k určení soudu, který má pravomoc rozhodovat o konkrétní žalobě na náhradu škody směřující proti Společenství, je třeba zkoumat, zda předmětem této žaloby je smluvní odpovědnost Společenství, anebo jeho odpovědnost mimosmluvní (výše uvedený rozsudek *Hanssens-Ensch*, bod 20).

- 62 V tomto ohledu je třeba uvést, že pojem „mimosmluvní odpovědnost“ ve smyslu článku 235 ES a čl. 288 druhého pododstavce ES, který má autonomní povahu, musí být vykládán ve světle svého účelu, kterým je umožnit rozdělení pravomocí mezi soudy Společenství a vnitrostátní soudy.
- 63 V tomto kontextu musí soudy Společenství, k nimž je podána žaloba na náhradu škody, před rozhodnutím o meritu věci nejprve určit svou pravomoc na základě analýzy směřující k prokázání povahy uplatňované odpovědnosti, a tedy samotné povahy dotčeného sporu.
- 64 Za tímto účelem nemohou uvedené soudy vycházet pouze z norem uplatňovaných účastníky řízení.
- 65 Jak uvádí Komise ve svém prvním důvodu kasačního opravného prostředku, jenž je připomenut v bodě 46 tohoto rozsudku, Soudní dvůr již v tomto ohledu rozhodl, že prosté uplatnění právních pravidel, která nevyplývají ze smlouvy relevantní v dané věci, ale jsou pro strany závazná, nemůže mít za následek změnu smluvní povahy sporu, a tedy jeho vyloučení z pravomoci příslušného soudu. V opačném případě by se povaha sporu, a v důsledku toho příslušný soud mohly měnit podle právních norem, na něž je stranami odkazováno, což by odporovalo pravidlům věcné pravomoci jednotlivých soudů (výše uvedený rozsudek *Guigard v. Komise*, bod 43).
- 66 Soudy Společenství jsou naproti tomu povinny ověřit, zda je předmětem žaloby na náhradu škody, která je k nim podána, návrh na náhradu škody, který objektivně a celkově vychází z práv a povinností smluvní či mimosmluvní povahy. Jak za tímto účelem uvedl generální advokát v bodech 49 a 50 svého stanoviska, tyto soudy musí s ohledem na analýzu různých skutečností obsažených ve spise, jako jsou zejména údajně porušené právní pravidlo, povaha uplatňované škody, vytýkané jednání a právní vztahy existující mezi dotčenými stranami, ověřit, zda mezi těmito stranami existuje skutečný smluvní kontext související s předmětem sporu, jehož důkladný přezkum se jeví být nezbytný pro rozhodnutí o uvedené žalobě.
- 67 Pokud z úvodní analýzy uvedených skutečností vyplývá, že k prokázání opodstatněnosti nároků žalobce je nezbytné vyložit obsah jedné nebo několika smluv uzavřených mezi dotčenými účastníky řízení, uvedené soudy jsou povinny v této fázi přerušit přezkum sporu a prohlásit, že nemají pravomoc rozhodnout o tomto sporu, neexistuje-li v uvedených smlouvách rozhodčí doložka. Za takových okolností přezkum žaloby na náhradu škody, která směřuje proti Společenství, zahrnuje posouzení smluvních práv a povinností, které nemůže být na základě článku 240 ES vyňato z pravomoci vnitrostátních soudů.
- 68 Opodstatněnost prvního důvodu kasačního opravného prostředku vzneseného Komisí je třeba posoudit s ohledem na tyto zásady.
- 69 V projednávaném případě je třeba uvést, že Tribunál v rámci analýzy přípustnosti žaloby, kterou podaly společnosti Systran a Systran Luxembourg, nejprve v bodě 60 napadeného rozsudku právem konstatoval, že pro určení své pravomoci na základě článku 235 ES je povinen s ohledem na různé relevantní skutečnosti ve spise přezkoumat, zda žaloba na náhradu škody předložená společnostmi Systran a Systran Luxembourg objektivně a celkově vychází z povinností smluvní či mimosmluvní povahy, které umožňují charakterizovat základ sporu.
- 70 V uvedeném bodě 60 však Tribunál dále uvedl, že tyto skutečnosti lze vyvodit zejména z přezkumu tvrzení účastnic řízení, skutečnosti vedoucí ke vzniku škody, jejíž náhrada je požadována, a ze samotného obsahu smluvních či mimosmluvních ustanovení dovolávaných pro vyřešení sporné otázky.
- 71 Z tohoto hlediska tak měl Tribunál v bodě 62 napadeného rozsudku za to, že přezkum obsahu jednotlivých smluv uzavřených mezi skupinou WTC/Systran a Komisí v letech 1975 až 2002 spadá do přezkumu jeho pravomoci a nemá jako takový za následek změnu povahy sporu tím, že by mu byl přiznán smluvní základ. Tribunál tedy rozhodl, že může přezkoumat obsah smlouvy, tak jak to činí v případě jakéhokoliv dokumentu uváděného účastníkem řízení na podporu jeho argumentace, za

účelem zjištění, zda tento dokument může zpochybnit pravomoc, která je mu výslovně přiznána článkem 235 ES, a že tento přezkum spadá do posouzení skutkového stavu dovolávaného pro určení jeho pravomoci.

- 72 Tribunál kromě toho v bodě 63 napadeného rozsudku s odkazem – pro srovnání – na výše uvedený rozsudek *Guigard v. Komise* dodal, že v dotčené věci, ve které se společnosti Systran a Systran Luxembourg opírají pouze o porušení povinností mimosmluvní povahy, tedy pouhé uplatnění povinností smluvní povahy, které se netýkají sporného jednání, jejich smluvním partnerem nemůže mít za následek změnu mimosmluvní povahy sporu a jeho vyloučení z pravomoci příslušného soudu.
- 73 Tribunál v bodě 64 napadeného rozsudku upřesnil, že účastníku řízení, který se dovolává porušení povinnosti, přísluší prokázat její obsah a povahu použitelnou na okolnosti věci, a poté v bodech 65 až 82 daného rozsudku zkoumal obsah žaloby na náhradu škody, kterou podaly společnosti Systran a Systran Luxembourg, a zejména důkaz o držení údajně porušených práv. Tribunál dále v bodech 84 až 102 uvedeného rozsudku na základě podrobné analýzy řady smluv uzavřených mezi účastnicemi řízení v letech 1975 až 2002 zkoumal protiprávnost jednání vytýkaného Komisi, aby odhalil existenci smluvního svolení umožňujícího Komisi jednat uvedeným způsobem.
- 74 V důsledku takové analýzy Tribunál, který měl za to, že tento orgán nedisponuje uvedeným svolením, v bodě 104 napadeného rozsudku zamítl tvrzení Komise týkající se nepřijatelnosti žaloby z důvodu jejího smluvního základu.
- 75 Je však nutno konstatovat, že Tribunál se tím, že takto rozhodl, dopustil nesprávného právního posouzení při použití zásad připomenutých v bodech 63 až 67 tohoto rozsudku, kterými se řídí určení soudní pravomoci v rámci žalob na náhradu škody, které směřují proti Společenství, a při právní kvalifikaci smluvních vztahů mezi skupinou WTC/Systran a Komisí, které jej vedlo k porušení pravidel týkajících se jeho soudní pravomoci, jak je definována v čl. 225 odst. 1 ES, článku 235 ES a článku 240 ES.
- 76 Tribunál se totiž za účelem prokázání smluvní či mimosmluvní povahy sporu, který mu byl předložen, a tedy za účelem určení své vlastní pravomoci neomezil na ověření toho, zda s ohledem na různé skutečnosti obsažené ve spise existuje mezi účastníky řízení skutečný smluvní kontext související s předmětem sporu, jehož důkladný přezkum se jeví být nezbytný pro rozhodnutí o merituu žaloby.
- 77 Tribunál naproti tomu v bodě 62 napadeného rozsudku nesprávně rozhodl, že specifická a konkrétní analýza obsahu jednotlivých smluv uzavřených mezi skupinou WTC/Systran a Komisí v letech 1975 až 2002 spadá pod přezkum jeho pravomoci, jelikož obsah smlouvy lze přezkoumat, jako by se jednalo o jakýkoli dokument ve spise.
- 78 V důsledku toho Tribunál v bodech 84 až 102 napadeného rozsudku provedl v rámci určení své pravomoci podrobný přezkum obsahu řady smluvních ustanovení, která v letech 1975 až 2002 upravovala hospodářské a smluvní vztahy mezi skupinou WTC/Systran a Komisí, aby ověřil, zda má Komise svolení zpřístupnit třetí osobě informace chráněné autorským právem a know-how společnosti Systran k verzi Systran Unix systému automatického překladu Systran, a měl za to, že smluvní povaha odpovědnosti Společenství závisí na existenci tohoto svolení. Taková analýza se však, jak správně tvrdí Komise v prvním důvodu kasačního opravného prostředku, týká legality či protiprávnosti jednání vytýkaného tomuto orgánu, a spadá tedy pod meritum sporu, a nikoliv pod úvodní určení samotné povahy tohoto sporu.
- 79 Tribunál se rovněž v bodech 84 až 102 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení při právní kvalifikaci smluv uzavřených v letech 1975 až 2002 mezi skupinou WTC/Systran a Komisí, jelikož s ohledem na různé skutečnosti obsažené ve spise rozhodl, že existence těchto smluv nemá vliv na kvalifikaci sporu ve smyslu článku 235 ES.

- 80 V tomto ohledu je pravda, jak Tribunál uvedl v bodech 62 a 63 napadeného rozsudku, že odkazování na jakýkoli smluvní vztah s žalobcem nebo na smluvní povinnosti, které se netýkají sporného jednání, nestačí ke změně povahy sporu tím, že by mu byl přiznán smluvní základ. Nic to však nemění na tom, že pokud se s ohledem na obsah žaloby na náhradu škody směřované proti Společenství ukáže, že výklad jedné nebo několika smluv uzavřených mezi dotčenými účastníky řízení je nezbytný k prokázání legality či protiprávnosti jednání vytykaného orgánům, spor nespadá do pravomoci soudů Společenství.
- 81 Jak uvedl generální advokát v bodě 70 svého stanovisko, je tomu tak právě v projednávaném případě. Je totiž nesporné, že řada smluvních dokumentů dovolávaných Komisí před Tribunálem a připomenutých v prvním důvodu kasačního opravného prostředku, mezi něž patří mimo jiné smlouva ze dne 22. prosince 1975 mezi Komisí a WTC, smlouvy uzavřené v letech 1976 až 1987 se společnostmi skupiny WTC, z nichž má zvláštní význam dohoda o technické spolupráci z 18. ledna 1985, jež byla uzavřena se společností Gachot, smlouva o spolupráci, licenční smlouvy uzavřené se společností Gachot v letech 1988 a 1989, jakož i smlouvy o migraci, tvoří skutečný smluvní kontext související s předmětem sporu, jehož důkladný přezkum je patrně nezbytný pro prokázání případné protiprávnosti jednání vytykaného Komisi.
- 82 Tento závěr ostatně vyplývá přímo ze znění některých pasáží napadeného rozsudku věnovaných meritům sporu. Tribunál totiž v bodech 158, 202 a 216 až 222 napadeného rozsudku za účelem konstatování protiprávnosti sporného jednání sám důkladně ověřil, zda smluvní dokumenty, kterých se Komise dovolává a které uvedl v bodech 181 až 187 uvedeného rozsudku, přiznávají tomuto orgánu zvláštní svolení umožňující jednat uvedeným způsobem.
- 83 S ohledem na všechny tyto úvahy je tedy nutno konstatovat, že Tribunál měl nesprávně za to, že dotčený spor nemá smluvní povahu ve smyslu článku 235 ES a čl. 288 druhého pododstavce ES.
- 84 Za těchto podmínek je třeba prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku vyhovět a zrušit napadený rozsudek, aniž je nutné zkoumat ostatní důvody tohoto kasačního opravného prostředku, jelikož Tribunál porušil pravidla týkající se jeho soudní příslušnosti, jak je definována v čl. 225 odst. 1 ES, článku 235 ES a článku 240 ES.

K žalobě před Tribunálem

- 85 Podle čl. 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora může Soudní dvůr v případě zrušení rozhodnutí Tribunálu vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje. Tak je tomu v projednávané věci.
- 86 Jak v tomto ohledu vyplývá z bodů 78 až 82 tohoto rozsudku, soudy Společenství nemají pravomoc rozhodovat o žalobě na náhradu škody podané společnostmi Systran a Systran Luxembourg. Z toho plyne, že uvedenou žalobu je třeba odmítnout.

K nákladům řízení

- 87 Článek 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že je-li opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.
- 88 Podle čl. 138 odst. 1 uvedeného jednacího řádu, který je na řízení o kasačním opravném prostředku použitelný na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

⁸⁹ Jelikož v projednávané věci měla Komise v rámci kasačního opravného prostředku úspěch a společnosti Systran a Systran Luxembourg byly neúspěšné, pokud jde o jejich návrhová žádání v rámci žaloby na náhradu škody, je důvodné uložit posledně uvedeným náhradu nákladů řízení v tomto stupni i náhradu nákladů řízení zahájeného před Tribunálem.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 16. prosince 2010, Systran a Systran Luxembourg v. Komise (T-19/07), se zrušuje.**
- 2) **Žaloba společností Systran SA a Systran Luxembourg SA ve věci T-19/07 se odmítá.**
- 3) **Společnostem Systran SA a Systran Luxembourg SA se ukládá náhrada nákladů řízení vynaložených Evropskou komisí před Soudním dvorem Evropské unie a před Tribunálem Evropské unie.**

Podpisy.